

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет ветеринарної медицини
“__” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
Конфліктологія

Галузь знань 21 ”Ветеринарна медицина”

Спеціальність 211 ”Ветеринарна медицина”

Освітня програма ”Ветеринарна медицина”

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: доцент кафедри психології, кандидат педагогічних наук, доцент
Людмила ОМЕЛЬЧЕНКО

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни конфліктологія

Конфліктологія – вибіркова дисципліна, що має на меті формування компетентностей, необхідних для соціальної інтеграції, професійної адаптації, ефективної міжособистісної взаємодії майбутніх фахівців. Завдання курсу: сприяти формуванню навичок конструктивного вирішення й запобігання конфліктам у професійній діяльності та міжособистісній взаємодії; створювати умови розвитку особистісних якостей, значущих для ефективної комунікації з оточенням; забезпечити можливості розвитку творчої індивідуальності студентів. Вивчаючи курс, здобувачі матимуть змогу: осмислити теоретичні основи конфлікту як соціального явища, розвивати навички та вміннями безконфліктної взаємодії, опанувати діагностичний інструментарій. Переваги курсу: можливість участі в групових формах навчальної діяльності, навчання в дії, самопізнання, планування саморозвитку. Форма підсумкового контролю – залік.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт (робота)	не передбачено	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	15 год.	
Практичні, семінарські заняття	15 год.	
Лабораторні заняття	не передбачено	
Самостійна робота	60	
Індивідуальні завдання	-	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета курсу: формування компетентностей, необхідних для соціальної інтеграції, професійної адаптації, ефективної міжособистісної взаємодії здобувачів спеціальності ветеринарна медицина.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у міжособистісному спілкуванні та взаємодії, що передбачає проведення досліджень та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

спеціальні (фахові) компетентності (СК): не передбачено.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. Вступ до конфліктології. Теоретичні основи конфліктології													
Тема 1. Конфліктологія як наука	1-2	11	2	2			7						
Тема 2. Природа міжособистісних конфліктів	3-4	11	2	2			7						
Тема 3. Внутрішньо-особистісний конфлікт	5-6	12	2	2			8						
Тема 4. Особистість і конфлікт	7-8	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 1		46	8	8			30						
Модуль 2. Конфлікти в різних сферах міжособистісної та міжгрупової взаємодії													
Тема 5. Сімейні конфлікти	9-10	14	2	2			10						
Тема 6. Педагогічні конфлікти	11-12	14	2	2			10						
Тема 7. Організаційні конфлікти	13-15	16	3	3			10						
Разом за змістовим модулем 2		44	7	7			30						
Разом		90	15	15			60						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Конфліктологія як наука	2
2.	Природа міжособистісних конфліктів	2
3.	Внутрішньоособистісний конфлікт	2
4.	Особистість і конфлікт	2
5.	Сімейні конфлікти	2
6.	Педагогічні конфлікти	2
7.	Організаційні конфлікти	3
Усього		15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи конфліктології	2
2	Аналіз конфліктних ситуацій: структурна модель	2
3	Види внутрішньоособистісного конфлікту	2
4	Поведінка особистості в конфлікті	2
5	Сімейне спілкування: чинники гармонійних стосунків	2
6	Урегулювання педагогічних конфліктів	2
7	Аналіз організаційних конфліктів. Способи врегулювання організаційних конфліктів	3
Усього		15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Історичні аспекти розвитку конфліктології	7
2	Підготовка та проведення переговорів	7
3	Методики психодіагностики міжособистісної взаємодії	8
4	Техніки психоемоційної саморегуляції	8
5	Аналіз сімейного конфлікту, відтвореного в художньому фільмі	10
6	Чинники безконфліктного спілкування	10
7	Комунікативна компетентність ветеринарного лікаря	10
Усього		60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичної роботи.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;

- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1.		
Практичне 1. Методи конфліктології	ПРН 10. Розуміти сутність конфліктології як самостійної науки; її зв'язок з іншими науками, усвідомлювати її практичну значущість, знати методи конфліктології	7
Самостійна робота 1. Історичні аспекти розвитку конфліктології	ПРН 10. Знати основні етапи розвитку конфліктології, провідних науковців, що здійснили внесок у її розвиток, їхні концептуальні ідеї та праці	10
Практичне 2. Аналіз конфліктних ситуацій: структурна модель	ПРН 10. Розуміти сутність соціального конфлікту, знати його основні елементи, уміти аналізувати конфліктні ситуації, конструктивно взаємодіяти з опонентом у конфліктній ситуації	7
Самостійна робота 2. Підготовка та проведення переговорів	ПРН 10. Знати мету, завдання, етапи переговорного процесу, уміти готувати й проводити переговори	10
Практичне 3. Види внутрішньо-особистісного конфлікту	ПРН 10. Розуміти природу внутрішньоособистісного конфлікту, знати його умови й чинники, уміти застосовувати психотехніки емоційного відреагування, знаходити шляхи вирішення ВОК	8
Самостійна робота 3. Методики психодіагностики міжособистісної взаємодії	ПРН 10. Знати методики психодіагностики міжособистісної взаємодії в соціальних групах, уміти їх застосовувати на практиці	10
Практичне 4. Поведінка особистості в конфлікті	ПРН 10. Розуміти суб'єктивні чинники конфліктності особистості. Уміти здійснювати самодіагностику особистісних особливостей, рівня прояву конфліктності, тип конфліктної поведінки, здійснювати корекцію конфліктної поведінки	8
Самостійна робота 4. Техніки психоемоційної саморегуляції	ПРН 10. Знати й уміти застосовувати техніки психоемоційної саморегуляції в конфлікті	10
Модульна контрольна робота 1.	Уміти демонструвати опановані знання та вміння у процесі їх діагностики	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Психологія спілкування		
Практичне 5. Сімейне спілкування: чинники гармонійних стосунків	ПРН 10. Знати основні соціально-психологічні ознаки сімейного спілкування та взаємодії, чинники, що зумовлюють сімейні конфлікти. Уміти аналізувати подружню взаємодію, конструктивно вирішувати	10

	конфліктні ситуації, прогнозувати суперечності, запобігати їх появі	
Самостійна робота 5. Аналіз сімейного конфлікту, відтвореного в художньому фільмі	ПРН 10. Уміти визначати причини сімейних конфліктів, аналізувати постконфліктну ситуацію	15
Практичне 6. Урегулювання педагогічних конфліктів	ПРН 10. Розуміти сутність та особливості педагогічної взаємодії. Знати причини виникнення педагогічних конфліктів на різних етапах навчання здобувача освіти. Уміти конструктивно взаємодіяти в педагогічних конфліктах, застосовувати знання про психологічні особливості представників вікових груп	10
Самостійна робота 6. Чинники безконфліктного спілкування	ПРН 10. Знати сутність безконфліктного спілкування, розвивати навички асертивної поведінки, емпатійність	10
Практичне 7. Аналіз організаційних конфліктів. Способи врегулювання організаційних конфліктів	ПРН 10. Знати особливості організаційних конфліктів, їх види. Розуміти чинники й детермінанти суперечностей, що виникають в організаціях. Знати основні методики діагностики міжособистісних стосунків у групі. Уміти застосовувати адміністративні й виховні методи вирішення організаційних конфліктів	15
Самостійна робота 7. Комунікативна компетентність ветеринарного лікаря	ПРН 10. Розуміти сутність поняття «комунікативна компетентність», уміти визначати й усвідомлювати власні комунікативні проблеми, створювати й реалізовувати програму розвитку комунікативної компетентності	10
Модульна контрольна робота 2.	Уміти демонструвати опановані знання та вміння у процесі їх діагностики	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. Омельченко Л.М. Конфліктологія: методичні рекомендації. Київ: НУБіП, 2024. 102 с.
3. Омельченко Л.М. Електронний навчальний курс «Конфліктологія». <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/page/view.php?id=391273>

10. Рекомендовані джерела інформації **Основні**

1. Долинська Л. В. Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту. Київ: Каравела, 2023. 304 с.
2. Зарицька В.В. Психологія конфлікту. Запоріжжя: Гельветика, 2019. 380 с.
3. Партико Н.В. Психологія конфлікту. Львів: Львівська політехніка, 2019, 132 с.
4. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 52 с.
5. Скібіцька Л.І. Конфліктологія. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2024. 384 с.
6. Тихомирова Є.Б. Постоловський С.Р. Конфліктологія. Київ: Університетська книга, 2025. 240 с.

Допоміжні

1. Гірник А.М. Основи конфліктології. Київ: Вид-во «Києво-Могилянська академія». 2010. 222 с.
2. Білоконенко Л. А. Українськомовний міжособистісний конфлікт (стилістика, моделі комунікації, запобігання) : монографія. 2-е вид., перероб. і допов. Кривий Ріг, 2019. 185 с.
3. Конфліктологія / За ред. А.С. Карміна. К.: КНУ ім. Т.Шевченка, 2019. 403 с.
4. Луцишин Г.І. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка». 2015. 200 с.
5. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
6. Randolph Paul.The Psychology of Conflict: Mediating in a Diverse World Bloomsbury Publishing. 224p. (2016).
7. Skabelund Samantha. The psychology of conflict: mediating in a diverse world, 9 Arb. L. Rev. 231 (2017).

Інформаційні ресурси

1. Котенко А. Вебінар «Конфлікт Уникати або вирішувати». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Dr7cZVY0wn0> (дата звернення 19.02.2025).

2. Кремса І. Внутрішній конфлікт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=QCDLfJ8KhW4> (дата звернення 20.05.2025).
3. Лубяна О. Вебінар «Конфлікти та способи їх вирішення». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=cgXpCUpNW1M&t=3422s> (14.05.2025).
4. Людвик І. Сімейні конфлікти. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=4YNCYoDh96Y> (дата звернення 10.02.2025).
5. Приклад конфлікту URL: <https://www.youtube.com/watch?v=P1900TBJ7q8> (дата звернення 12.05.2025).
6. William K. Roche. Oxford Handbook of Conflict Management in Organizations https://archive.org/details/isbn_9780199653676/page/n5/mode/2up (дата звернення 01.06.2025).